ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

SUG‘ORISH TARTIBLARI ME’YORLARI TUFAYLI GO‘ZA VA DUKKAKLI EKINLARNING HOSILDORLIGI, TUPROQNING MELIORATIV HOLATIGA VA AGROFIZIK XOSSALARIGA TA’SIRI.

Kurvantoyev Rahmontoy - *Toshkent tuproqshunoslik ilmiy tadqiqot instituti tuproq fizikasi bo‘limi rahbari qishloq xo‘jaligi fanlari doktori professor.*

Xalilova Ma’mura Ravshan qizi – *Buxoro davlat texnika universiteti tayanch doktaranti, Buxoro shahri,*

Annotatsiya. Mazkur maqolada Buxoro vohasining qadimdan sug‘oriladigan o‘tloqi alliyuvial tuproqlarining hajm og‘irligi umumiy g‘ovakligi suv fizikaviy xossalari to‘g‘risida o‘rganish va ularni yanada yaxshilash muammolari keltirilgan. Tarqalgan tuproq tiplarining solishtirma og‘irligi kam o‘zgaruvchan miqdor jihatidan bir biriga yaqin bo‘lib, tuproq kesmasi bo‘ylab 2,54-2,73 g/sm^3 oralig‘ida tebranadi. Antropogen omillar ta’sirida yangidan sug‘oriladigan, o‘zlashtirilgan qumli cho‘l va eskidan sug‘oriladigan o‘tloqi allyuvial, tuproqlar haydov osti qatlami kuchli zichlashgan 1,42-1,71 g/sm^3. Umumiy g‘ovaklik qiymati tuproq hajmiga nisbatan 50,9-52,3% ni tashkil qilib, o‘rta kesimi sohasida g‘ovaklik qiymati birmuncha kamayishi kuzatilib (47,9-48,5 %), chuqur qatlamda 46,3% ni tashkil qiladi.

Kalit so‘zlar:Buxoro vohasi qadimdan sug‘oriladigan o‘tloqi alliyuvial tuproqlar hajm og‘irligi,umumiy g‘ovakligi,suv fizikaviy xossalari.

Курвантоев Рахмонтой — *заведующий кафедрой физики почв Ташкентского научно-исследовательского института почвоведения, доктор сельскохозяйственных наук, профессор.*

Халилова Мамура Равшан кызы – *базовый докторант Бухарского государственного технического университета, г. Бухара,*

ВЛИЯНИЕ СПОСОБОВ ОРОШЕНИЯ НА УРОЖАЙНОСТЬ ЗЕРНОВЫХ И БОБОВЫХ КУЛЬТУР, МЕЛИОРАТИВНОЕ СОСТОЯНИЕ ПОЧВЫ И АГРОФИЗИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА.

Аннотация В данной статье изложены проблемы изучения плотности сложения, общей пористости, водно-физических свойств аллювиальных почв староорошаемых лугов Бухарского оазиса и их дальнейшего улучшения. Удельный вес распределенных типов почв близок между собой по показателям малой изменчивости и колеблется в пределах 2,54-2,73 г/см3 по поперечному разрезу почвы. Под влиянием антропогенных факторов у новоорошаемых, освоенных песчаных пустынных и староорошаемых луговых, аллювиальных, с сильно уплотненным подпахотным слоем он составляет 1,42-1,71 г/см3. Величина общей пористости составляет 50,9-52,3% от объема почвы, с некоторым уменьшением величины пористости в средней части (47,9-48,5%), а в глубоком слое - 46,3%.

Ключевые слова: аллювиальные почвы древних орошаемых лугов Бухарского оазиса, объемный вес, общая пористость, водно-физические свойства.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

Kurvantoyev Rahmontoy - *Head of the Soil Physics Department of the Tashkent Research Institute of Soil Science, Doctor of Agricultural Sciences, Professor.*

– basic doctoral student of Bukhara State Technical University, Bukhara city,

IMPACT OF IRRIGATION PROCEDURES ON THE YIELD OF GRAIN AND LEGUME CROPS, THE AMENITATION STATE OF THE SOIL AND THE AGROPHYSICAL PROPERTIES.

Annotation. This article presents the problems of studying the bulk density, total porosity, water physical properties of alluvial soils of the old irrigated meadows of the Bukhara oasis and their further improvement. The specific gravity of the distributed soil types is close to each other in terms of low variability and fluctuates in the range of 2.54-2.73 g/cm3 along the soil cross-section. Under the influence of anthropogenic factors, the newly irrigated, developed sandy desert and old irrigated meadows, alluvial, soils with a strongly compacted subsoil layer are 1.42-1.71 g/cm3. The total porosity value is 50.9-52.3% of the soil volume, with a slight decrease in the porosity value in the middle section (47.9-48.5%), and in the deep layer it is 46.3%.

Keywords: alluvial soils of ancient irrigated meadows of Bukhara oasis volume weight, general porosity, water physical properties

KIRISH. Buxoro vohasining qadimdan sug‘oridaigan o‘tloqi alyuvial tuproqlarning hajm og‘irligi 1,3-1,4 g/sm3, solishtirma og‘irligi 2,7 g/sm3 umumiy g‘ovakligi 48-51 foizni tashkil etadi.

Sug‘oriladigan o‘tloqi-alyuvial tuproqlarida ishlov berish, og‘ir texnikalarni yil davomidagi faoliyati, sug‘orish kabi jarayonlar natijasida tuproq agrigatlari maydalanadi, struktura holati buziladi. Natijada tuproq zarrachalari zichlashish, g‘ovaklik kamakyib hajm massa ortadi (1,63-1,74 g/sm3) vaxolanki aylim olimlarning e’tirof etishicha tuproqdagi hajm massa o‘rtacha 1,30-1,35 g/sm3 ni haydalma osti qatlam 1,35-1,40 g/sm3ni tashkil etishi lozim.(1,3,5,7,9)

Bu tuproqlarda solishtirma va hajm massaga bog‘liq bo‘lgan ko‘rsatgich uning g‘ovakligidir. Tuproqlardagi g‘ovaklik ularning ayratsiyasi va suv harakatiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadigan omillardandir. Sug‘oriladigan o‘tloqi-alyuvial tuproqlarning g‘ovakligi 34,9-46,7 foizni tashkil etganligini izlanish olib borilgan Jondor, Peshku tumanida tarqalgan tuproqlarda kuzatiladi. Lekin shuni ta’kidlash joizki, tuproqlardagi g‘ovaklik nihoyatda o‘zgaruvchan, ayniqsa darajasiga ko‘ra madaniylashgan qadimdan sug‘oridigan o‘tloqi-alyuvial tuproqlarning ustki qatlamida g‘ovaklik 47,9 %ni tashkil etsa, o‘tloqi botqoq va sho‘rlangan tuproqlarda 46,1 %ni tashkil etadi. Tuproqlarning pastki qatlamlarida g‘ovaklik keskin kamayib tuproq , havo xossalari yomonlashib boradi. Bu esa tuproq unumdorligini pasayganligini ko‘rsatadi. YUqorida izohlangan Buxoro vohasining sug‘oriladigan erlarida fizikaviy salbiy holatlarni yaxshilash uchun tuproqlarning tabakalashtirib joriy, kapital tekislash, organik og‘itlardan va tuproқni organik moddalar bilan boyitadigan ekinlardan keng foydalanish lozim. Bu agrotexnologik chora tadbirlarni ilmiy asoslangan holda o’tkazish Buxorovohasining qadimdan sug’oriladigan o’tloqi alliyuvial tuproqlarning fizikaviy va suv-fizikaviy xossalarini yaxshilashga yo’naltiriladi.(2,4,6,8)

Buxoro vohasi Tuproqning fizikaviy ko‘rsatgichlari tuproq unumdorligini oshirishga qaratilgan barcha agrotexnik tadbirlar, jumladan, ishlov berish, o‘g‘itlash, sug‘orish, sho‘r yuvish,

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

eroziya va sho‘rlanishni oldini olish tadbirlari va boshqalarni amalda bajarishda ilmiy asos bo‘lib xizmat qiladi. Shuni ta’kidlash joizki tuproq fizikaviy ko‘rsatgichlarini hisobga olmasdan қo‘llaniladigan miniral yoki organik o‘g‘it, sug‘orish, sho‘r yuvish hattoki asosiy haydov shudgor ham samara bermaydi. Shu bilan birgalikda қishlоқ xo‘jalik ekinlarini ekish sug‘orish muddatini belgilash ham tuprоқning fizikaviy xossalari asosida bo‘ladi.

Buxoro vohasining sug‘oridigan tuprоқlarining morfologiyasi genesizi va genetikasi ularning geografik tarkalishi ko‘pgina olimlar tomonidan o‘rganilgan. Buxoro vohasi sug‘oriladigan tuprоқlarining shu davrga қanday ayniқsa AmuBuxoro kanali orkali sug‘orish boshlangandan buyon ushbu tuprоқlarni suv fizikaviy xossalari juda kam o‘rganilgan.

Tadqiqot usullari va obyekti 2 metr chuқurlikgacha bo‘lgan қatlamlarning tuprоқ namunalari olinib, mexanik tarkibi geksametofasfat natriy tus yordamida Bratcheva usulida aniқlandi, tuprоқ solishtirma og‘irligini hamma tayanch nuқtalarida piknometr usulida aniқlandi, umumiy g‘ovaklikni hisoblash yo‘li bilan aniқlandi.

Tadqiqot obyekti qilib Buxoro viloyatining Jondor, Romitan, Peshku, Qorako‘l tumanlarida tarkalgan sug‘oriladigan tuproqlar tanlab olindi. Olingan natijalar biz izlanish olib borgan Buxoro viloyati tuprоқlari o‘ziga suv fizikaviy xossalariga ega bo‘lib, o‘zining har xilligi bilan ajralib turadi. Ular ko‘p қatlamli turli darajada sho‘rlangan, qumloq, og‘ir o‘rta va engil qumoqli mexanik tarkibini tashkil etadi.

Yangidan sug‘oriladigan kuchsiz, o‘rtacha sho‘rlangan, o‘rtacha mexanik tarkibli o‘tloқi tuprоқlar қonikarli suv o‘tkazuvchanlik xossasiga ega, bunga sabab ular nisbatan yomon strukturaliligi, zichlashganligi hamda sizot suvlarning er yuzasiga yaқin joylashganligidir.

Sug‘oriladigan o‘tloqi-alyuvial tuproqlarda agrotexnikaval sug‘orish ishlarini noto‘g‘ri tashkil etishi atropogen faktorlar ta’sirida ularning donador strukturalilik holatini buzishi tuproqning suv o‘tkazuvchanlik holatini yomonlashtiradi.

Bunday tuproqlarni qatlamlar zichlashib suvning pastki qatlamiga shimilishi qiyinlashadi. Sug‘oriladigan o‘tloqi-alyuvial tuprоқlarda tuproq namligi haydalgan vakti va dehqonchilikda qo‘llanilayotgan agrotexnikaviy tadbirlar sifatida bog‘liq ravishda tuproq katlamlarida suv o‘tkazuvchanlik holati ham o‘zgargan. Masalan suv o‘tkazuvchanlik yaxshi bo‘lgan tuproq qatlamlarida yog‘in –sochin sug‘orish paytida nam tuprоқ kapilyarlari orqali pasga tomon tes siljishi natijasida etarli miqdorda suv bilan ta’minlanadi. Tuproqlarning suv o‘tkazuvchanligi juda ko‘p bo‘lgan erlarda esa me’yordan ko‘p sug‘orish, sug‘orish shahobchalaridagi suvning bir qismi pastga shimilish natijasida sizot suvining sathi ko‘tariladi, hamda tuproqning sho‘ralanishi va botqoqlanishiga sabab bo‘ladi.

Antropogen omillar ta’sirida (ikkilamchi) sho‘rlanish sug‘oriladigna erlarda eng ko‘p tarkalgan degratasiya jarayonlari bo‘lib, u tuproq tabiiy rivojlanishning birbutunligida buzilishida texnogen va agrogen ifloslanish yoki tabiiy geokimyoviy jarayonlar yo‘nalishining o‘zgarishi oқibatida minirallashgan (3-50g/l) sizot suvlari ko‘tarilgan massivlarda mukarrar ravishda shakllangan va Bunday sho‘rlangan suvlardan foydalanish, eskidan ham yangidan sug‘oriladigan erlarda tuproq sho‘rlanishini yanada faollashtiradi. Ikkilamchi sho‘rlanish jarayonlarining shakllanishi turli sabablarga bog‘liq bo‘lib, uning kelib chiqishi genezidan qat’iy nazar ikkilamchi sho‘rlanish o‘simliklarni o‘sish va rivojlanishiga hamda tuproq xossalariga salbiy ta’sir ko‘rsatadi, tuproq strukturasini buzadi, suv-fizikaviy va fizik-kimyoviy xossalarini yomonlashtiradi, mikrobiologik faollik va tuproq meliorav holatiga ta’sir ko‘rsatadi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

Tadqiqot natijalari. O'simliklarning bir me'yorda rivojlanishi va ularning hosildorligini oshishida, uning unumdorligini belgilashda, tuproqning zichligi ya'ni hajm og'irligi, muhim ahamiyatga ega. Tuproqning hajm og'irligi tuproq qattiq fazasining solishtirma og'irligiga nisbatan juda o'zgaruvchan bo'lib, asosan, agregatlarning miqdori, ularning zichlashish va suvga chidamlilik darajasiga bog'liq bo'ladi.

G'ijduvon tumani Zarafshon massivi "Baxtishod Amon Zamini" fermer xo'jaligining va Shofirkon tumani Bobur massivi "Mirzo Jamshid" fermer xo'jaligi eskidan sug'oriladigan o'tloqi allyuvial tuproqlarining mexanik tarkibi o'rta pastki qatlamlari og'ir tarkibli bo'lib, haydalma qatlam zichligi 1,39-1,45 g/sm^3 ni tashkil qilsa, haydalma osti qatlami kuchli (1,46-1.58 g/sm^3) zichlashganligini ko'rsatadi. Tuproq solishtirma og'irligi birlamchi va ikkilamchi minerallar hamda organik, organo-mineral moddalardan tashkil topganligi uchun ularning solishtirma og'irligi undagi minerallar turi va miqdoriga bog'liq ravishda o'zgarib boradi.

Jadval

Tuproqlarning umumiy fizikaviy xossalari

Kesma raqami va tuproq nomi	Qatlam chuqurligi, sm	Hajm og'irligi, g/sm^3	Solishtirma og'irligi, g/sm^3	G'ovakligi, %
Buxoro viloyati Shofirkon tumani Buxoro massivi, "Azim Shofirkon yulduzi" fermer xo'jaligi, yangidan sug'oriladigan qumli cho'l tuproqlar.	0-26	1,46	2,65	41
	26-41	1,56	2,62	41
	41-71	1,58	2,66	46
	71-110	1,42	2,68	48
	110-160	1,42	2,62	46
Buxoro viloyati Osiyo massivi "Mirzo Jamshid" f/x sug'orila digan qumli cho'l tuproqlar.	0-21	1,68	2,66	37
	21-44	1,71	2,64	36
	44-66	1,68	2,65	37
Buxoro viloyati G'ijduvon tumani Zarafshon massivi "Baxtishod Amon Zamini" fermer xo'jaligi eskidan sug'oriladigan o'tloqi allyuvial tuproqlar.	0-33	1,45	2,70	47
	33-48	1,46	2,73	47
	48-74	1,39	2,66	48
	74-105	1,33	2,69	54
	105-132	1,40	2,67	48
	132-170	1,45	2,65	46
Buxoro viloyati Shofirkon tumani Bobur massivi "Mirzo Jamshid" f/x eskidan sug'oriladigan o'tloqi allyuvial tuproqlari	0-38	1,39	2,73	44
	38-53	1,58	2,71	42
	53-85	1,55	2,68	51
	85-115	1,45	2,56	56
	115-156	1,48	2,62	44

Tuproqning yuqori qatlamlarida g'ovaklik 36-56% ni, pastki qatlamlarda esa 36-41 % gacha pasayishi kuzatiladi. Ko'pgina qishloq xo'jaligi ekinlari uchun maqbul g'ovaklik taxminan 50 % ni tashkil etadi. Agar uning qiymati 40 % dan kam bo'lsa, u holda o'simlik ildizlarining tuproqqa kirishiga to'sqinlik qiladi.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

R.Qurvantayev [5; 45 s.] tuproq haydalma qatlamining umumiy g'ovakligini quyidagi baholagan:Juda yuqori (baland)-hajm og'irligi 1,0-1,1 g/sm^3 ni tashkil qilgan o'ta g'ovak to'q tusli, bo'z, chirindili, tipik bo'z va gidromorf tuproqlarning ustki qatlamiga xos. Aeratsiya darajasi 30 % dan ortiq.Yuqori (baland) – hajm og'irligi 1,0-1,1 g/sm^3 ni tashkil etadigan madaniylashgan to'q tusli va tipik bo'z tuproqlarning haydalma qatlami uchun xos. Aeratsiya daraja 30-25 % o'rtasida bo'ladi.Yaxshi – hajm og'irligi 1,1-1,2 g/sm^3 ni tashkil qilgan hamda g'o'za va boshqa ekinlar o'sishi va rivojlanishi uchun qulay bo'lgan bo'z tuproqlar mintaqasi sug'oriladigan yerlarining haydalma qatlamiga xos va aeratsiya me'yori 25-20 % bo'ladi.

O'rtacha - hajm og'irligi 1,2-1,3 g/sm^3 ni tashkil qilgan hamda g'o'za va boshqa ekinlar o'sishi va rivojlanishi uchun qulay bo'lgan cho'l mintaqasida tarqalgan sug'oriladigan qumli va qumloq tuproqlarning haydalma qatlami uchun xos. Aeratsiya darajasi 20 %.

Qoniqarli-hajm og'irligi 1,3-1,4 g/sm^3 ni tashkil qilgan sho'rlanmagan va kam o'rtacha sho'rlangan o'tloqi, o'tloqi-sozli, taqirli tuproqlarning haydalma qatlami uchun xos. Aeratsiya darajasi 20-18 % tashkil qiladi

Qoniqarsiz-madaniy o'simliklar uchun qoniqarsiz, asosan hajm og'irligi 1,5 g/sm^3 dan yuqori bo'lgan zich gipslashgan, arzikli va haydov osti qatlamiga xos. Aeratsiya darajasi 15 % dan kam (bunday tuproqlarda faol bo'lmagan ingichka yoriqlar ko'p).

Xulosa. Ekin maydonlarining ortiqcha namlanishi (suv bosishi) ikkinchi asosiy degradasiyasi jarayoni hisoblanib, sug'oriladigan tuproқlar orasida keng tarqalgan. Nazoratsiz va yuqori me'yorlarda sug'orish natijasida sizot suvlarining sathi ko'tarilgan, gidromorfizm holatlari kuchaygan, hududlarda ayniqsa, pastxam botiqlik erlarda kanallar va yirik sug'oish tarmoqlari atrofida, tabiiy va sun'iy kuchsiz zovurlashgan, muntazam suv bazasidan va sizot suvlari sathhi turg'un yuqori joylashgan (1-2 m) massivlarda kuzatiladi Ortiqcha namlanish jarayoni odatda sho'ralanish jarayoni bilan uyg'unlikda shakllanadi, sug'oriladigan tuproqlar xossalari ularning suv, havo va tuz tartibotlariga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Ortiqcha namlanish zovur suvlari to'plangan hududlarda sug'oriladigan massivlardan tashkari erlarda shuningdek gipsometrik baland joylashgan erlardagi tuproqlarni sug'orish natijasida quyi hududlarni suv bosish holati kuzatiladi. Sahrolanish (cho'llanish) eng xavfli degradatsiya jarayonlaridan biri hisoblanib, u suv namlik etishmasligi oqibatida hududning qurib ketishi va tuproq suv tarkibining keskin buzilishi bilan bog'liq. Ko'pchilik holatlarda sahrolanish jarayoni suv oqimlarini noto'g'ri boshqarish (taqsimlash) natijasida shakllanib boradi, er osti va er usti suvlari oqimlarining kamayishi natijasida sizot suvlari sathining keskin pasayishibilan bu jrayon yanada faollashadi. Ma'lumki tabiiy sharoitda hosil bo'lgan agregatlar tarkibidagi zarrachalar solishtirma va hajm masalalari tuproq g'ovaklarining shakllanishi, maksimal molekular va dala nam sig'imi, foydali namlik zaxirasi ularning mexanik tarkibi belgilaydi. Buxoro viloyatining Jondor, Romitan, peshku, Qorako'l tumanlarida olib borilgan ilmiy izlanishlar shuni ko'rsatadiki, kalit maydonlaridagi barcha tuproqlarning haydalma osti qatlami kuchli zichlangan.

№	ADABIYOTLAR	REFERENCE
1	Абдуллаев С.А. Агрофизическая свойства и солевой режим орошаемых почв оазисов Бухарской области. Автореферат. канд. дисс.- Ташкент. 1975. – 34 с.	Abdullaev S.A. Agrophysical properties and salt regime of irrigated soils of oases of Bukhara region. Abstract. Cand. diss. - Tashkent. 1975. - 34 p.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

2	Артиқова Ҳ.Т. Бухоро воҳаси тупроқларининг эволюцияси, экологик ҳолати ва унумдорлиги. Автореферат биологи фанлари доктори (DSc). – Тошкент. 2019 -62 б.	Artikova H.T. Bukhoro vohasi tuproklarining evolution, ecologist holati va unumdorligi. Abstract biologists fanlari doctors (DSc). - Tashkent. 2019 -62 b.
3	Гафурова Л.А., Шарипов О.Б., Махкамова Д.Ю., Аблакулов, Курбанов М. Некоторые агробиотехнологии повышения плодородия орошаемых луговых аллювиальных почв пустинной зоны - Москва – Белгород, 2016. – С.109-110.	Gafurova L.A., Sharipov O.B., Makhkamova D.Yu., Ablakulov, Kurbanov M. Some agrobiotechnologies for increasing the fertility of irrigated meadow alluvial soils of the desert zone - Moscow - Belgorod, 2016. - P.109-110.
4	Қўзиев Р.Қ., Бобомуродов Ш.М. Зарафшон қуйи оқими суғориладиган тупроқлари ва уларнинг унумдорлигини ошириш йўллари. -Тошкент. “Фан “. 2004.- 120 б.	Kuziev R.K., Bobomurodov Sh.M. Irrigated soils of the Zarafshan River basin and ways to increase their fertility. -Tashkent. “Science.” 2004.- 120 p.
5	1. Kurvantayev R., Hakimova N.X. Zarafshon vohasi degradatsiyaga uchragan sug’oriladigan tuproqlarining holati. Monografiya: “Durdona” – 2023. – 120 b. [редкол.:Л.И Ильин и др.; отв за вып. В.В.Огорков]. - Иваново, 2019. – С. 91-95.	3. Kurvantayev R., Hakimova N.Kh. The state of degraded irrigated soils of the Zarafshan oasis. Monograph: “Durdona” □ 2023. – 120 p.
6	Hakimova N., Kurvantaev R. Evolution of raflux soils of the midrange of the valley Zerafshan / ANNALI DLTALIA Scientific Journal of Italy, - Rome, 2020, VOL.2. (4). - P. 68-71.	Hakimova N., Kurvantaev R. Evolution of raflux soils of the midrange of the vallewy Zerafshan / ANNALI DLTALIA Scientific Journal of Italy, - Rim, 2020, VOL.2. (4). - P. 68-71.
7	2. Kurvantaev R., Hakimova N.X., Vafoev B. / Chemical properties of Zarafshon lower and middle flow soils, E3S web of conferences 389, 04014 (2023) UESF-2023.	5. Kurvantaev R., Hakimova N.Kh., Vafoev B. / Chemical properties of Zarafshon lower and middle flow soils, E3S web of conferences 389, 04014 (2023) UESF-2023.
8	Z. Jabbarov, G. Atoyeva, S. Sayitov, R. Kurvantaev, N. Khakimova, S. Makhammadiev, Y. Kenjaev, D. Makhkamova, B. Jobborov, G. Nabiyeva, N. Nurgaliev, M. Aliboyeva, S. Zakirova “Study on the soil pollution condition around the domestic wastewater”. E3S Web of Conferences 497, 03005 (2024) ICECAE 2024	Z. Jabbarov, G. Atoyeva, S. Sayitov, R. Kurvantaev, N. Khakimova, S. Makhammadiev, Y. Kenjaev, D. Makhkamova, B. Jobborov, G. Nabiyeva, N. Nurgaliev, M. Aliboyeva, S. Zakirova "Study on the soil pollution condition around the domestic wastewater". E3S Web of Conferences 497, 03005 (2024) ICECAE 2024
9	Hakimova N.X., Xalilova M.R. “Buxoro viloyati tuproqlarining fizik xossalarini	Hakimova N.Kh., Khalilova M.R. “Enriching our green economy by improving the physical

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

	yaxshilash orqali yashil iqtisodiyotimizni boyitish". Yashil iqtisodiyot va barqaror rivojlanishning dolzarb muammolari va yechimlari mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjumani. Buxoro "Durdona" 2025	properties of soils of the Bukhara region". International scientific and practical conference on the topic of current problems and solutions of the green economy and sustainable development. Bukhara "Durdona" 2025
10	N.X.Hakimova, O'.M.Yaxshiyeva. "Yashil iqtisodiyotda innavatsion rafinatsiyalash texnologiyalari va ilmiy yondashuvlar". Yashil iqtisodiyot va barqaror rivojlanishning dolzarb muammolari va yechimlari mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjumani. Buxoro. "Durdona" 2025	N.Kh.Hakimova, O'.M.Yakhshiyeva. "Innovative refining technologies and scientific approaches in the green economy". International scientific and practical conference on the topic of current problems and solutions of the green economy and sustainable development. Bukhara. "Durdona" 2025
11	N.X.Hakimova, D.I.Umarov. "O'simlik moylarini ishlab chiqarishda chiqindilarni kamaytirishning iqtisodiy ta'siri". Yashil iqtisodiyot va barqaror rivojlanishning dolzarb muammolari va yechimlari mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjumani. Buxoro. "Durdona" 2025	N.Kh.Hakimova, D.I.Umarov. "Economic impact of reducing waste in the production of vegetable oils". International scientific and practical conference on the topic of current problems and solutions of green economy and sustainable development. Bukhara. "Durdona" 2025
12	Hakimova N.X., Umarov D.I. "improvement of the vegetable oil production technology by deodorization process using floating packing". Web of Technology: Multidimensional Research Journal. Volume 03, Issue 03, March, 2025	Hakimova N.Kh., Umarov D.I. "improvement of the vegetable oil production technology by deodorization process using floating packing". Web of Technology: Journal of Multidimensional Research. Volume 03, Issue 03, March, 2025
13	Қурвантаев Р., М.А.Мазиров., Н.А.Солиева., N.X.Ҳакимова Эволюция и прогноз развития орошаемых типичных и светлых серёзомов на третьей террассе реки Зарафшан. / Владимирский земледелец. Научно-практический журнал. №4(98) 2021 DOI:10.24412/2225-2584-2021-4-14-20	Kurvantayev R., M.A. Mazirov., N.A. Solieva., N.Kh. Khakimova Evolution and forecast of development of irrigated typical and light serezoms on the third terrace of the Zarafshan River. / Vladimir farmer. Scientific and practical journal. No. 4 (98) 2021 DOI: 10.24412/2225-2584-2021-4-14-20
14	Kurvantaev R., Hakimova N.X. Zarafshon vohasi degradatsiyaga uchragan sug'oriladigan tuproqlarining holati. Monografiya: "Durdona" - 2023.	Kurvantaev R., Hakimova N.Kh. The state of degraded irrigated soils of the Zarafshan oasis. Monograph: "Durdona" - 2023.
15	Абдуллаев С.А. Агрофизические основы мелиорации засоленных почв низовий Амударьи: Автореф. док. дис.с/х.наук.– Ташкент. 1995.- 47 с.	Abdullaev S.A. Agrophysical foundations of reclamation of saline soils in the lower reaches of the Amu Darya: Author's abstract. doc. dis.agricultural sciences. – Tashkent. 1995.- 47 p.

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889, 2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-12

16	Ковда В.А. Проблемы опустынивания и засоления почв аридных регионов мира. - М.: “Наука”. 2008. - 415 с.	Kovda V.A. Problems of desertification and salinization of soils in arid regions of the world. - M.: “Nauka”. 2008. - 415 p.
17	Курвантаев Р. Оптимизация и регулирование агрофизического состояния орошаемых почв пустынной зоны Узбекистана: Автореф. дисс. док.с.х. наук. -Ташкент. 2000. - 45 с.	Kurvantaev R. Optimizing and regulating agro-physical condition of the soil in the desert zone of Uzbekistan: Autoref. diss. doc.s.x. science - Tashkent. 2000. - 45 p.
18	Курвантаев Р., Тургунов М. Водно-физические свойства луговой и серозем-но-луговой почвы. // Аграрная наука – сельскому хозяйству VII Международная научно-практическая конференция. Сборник статей. Книга . Барнаул, 2012.- С. 168-170.	Kurvantaev R., Turgunov M. Water-physical properties of meadow and sierozem-meadow soil. // Agrarian science - to agriculture VII International scientific and practical conference. Collection of articles. Book. Barnaul, 2012. - P. 168-170.
19	Sh.Ostonov. A.Ахметов, B.Mirzaev. Narezka borozd s obrazovaniyem poperechnix polov v mejduryadyax xlopchatnika. Agro ilm-O’zbekiston qishloq va suv xo’jaligi jurnali Maxsus son.(1) 2023. – Б. 69-71	Sh.Ostonov. A.Akhmetov, B.Mirzaev. Cutting furrows with the formation of transverse furrows in the interrows of the cotton plant. Agro-science-Uzbekistan Agricultural and Water Economy Journal Special Issue.(1) 2023. – P. 69-71
20	Nodira Hakimova Khusnidakhon Abdukhakimova and Guzalkhon Sotiboldieva. Formation and properties of agricultural irrigated layers of watered lands of Fergana / E3S Web of Conferences 549, 03020 (2024) TransSiberia 2024TransSiberia 2024	Nodira Hakimova Khusnidakhon Abdukhakimova and Guzalkhon Sotiboldieva. Formation and properties of agricultural irrigated layers of watered lands of Fergana / E3S Web of Conferences 549, 03020 (2024) TransSiberia 2024TransSiberia 2024